Suuri valiokunta

Perjantai 22.3.2024 klo 13.30—14.40

Läsnä
1. varapuheenjohtaja Laura Huhtasaari ps
2. varapuheenjohtaja Maria Guzenina sd
jäsen Sanna Antikainen ps (8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25) (7 osittain)
jäsen Juho Eerola ps
jäsen Ritva Elomaa ps
jäsen Elisa Gebhard sd (1, 2) (3 osittain)
jäsen Ville Kaunisto kok
jäsen Teemu Keskisarja ps
jäsen Kimmo Kiljunen sd (12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25) (11 osittain)
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Helena Marttila sd
jäsen Matias Mäkynen sd (1, 2) (3 osittain)
jäsen Maria Ohisalo vihr
jäsen Susanne Päivärinta kok
jäsen Onni Rostila ps
jäsen Aura Salla kok
jäsen Saara-Sofia Sirén kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
jäsen Sari Tanus kd (8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25) (7 osittain)
varajäsen Timo Furuholm vas
varajäsen Timo Harakka sd
varajäsen Inka Hopsu vihr
varajäsen Pia Kauma kok (13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25) (12 osittain)
varajäsen Antti Kurvinen kesk
varajäsen Jani Mäkelä ps
varajäsen Anders Norrback r
varajäsen Ville Skinnari sd (24, 25) (23 osittain)
varajäsen Pekka Toveri kok

Sihteeri
valiokuntaneuvos Anna Sorto

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 22 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Kokouksen puheenjohtaja

Merkittiin, että kokousta johti 1. varapuheenjohtaja Laura Huhtasaari

4. Muutokset valiokunnan kokoonpanossa

Merkittiin, että eduskunta on hyväksynyt edustaja Limnellin vapautuspyynnön suuren valiokunnan varajäsenyydestä 20.3.2024

Merkittiin, että eduskunta on valinnut edustaja Toverin suuren valiokunnan varajäseneksi 21.3.2024

5. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhdenmukaistetuista jokitiedotuspalveluista (RIS) Euroopan yhteisön sisävesillä annetun direktiivin 2005/44/EY muuttamisesta (nk. RIS-direktiivi)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 13/2024 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty liikenne- ja viestintävaliokuntaan lausunnon antamista varten.

6. Valtioneuvoston selvitys: E-kirje: Tekstiilimerkintöjä koskevan asetuksen uudelleentarkastelu

Valtioneuvoston E-selvitys E 13/2024 vp A 6

Liiteasiakirja Tekstiilimerkintöjä koskevan asetuksen uudelleentarkastelu
Liiteasiakirja Kuulemisasiakirja FI

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten talousvaliokuntaan.

7. Valtioneuvoston selvitys: E-kirje; Euroopan komission ehdotus neuvoston päätökseksi makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Egyptin arabitasavallalle

Valtioneuvoston E-selvitys E 14/2024 vp A 7

Liiteasiakirja Euroopan komission ehdotus neuvoston päätökseksi makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Egyptin arabitasavallalle

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten valtiovarainvaliokuntaan.

Valiokunta merkitsi saapuneeksi valtiovarainvaliokunnan kannanoton: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan.

Valiokunta päätti lähettää erikoisvaliokunnan kannanoton tiedoksi valtioneuvostolle.

8. Valtioneuvoston selvitys: E-kirje; Euroopan komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Egyptin arabitasavallalle

Valtioneuvoston E-selvitys E 15/2024 vp A 8

Liiteasiakirja Euroopan komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä E

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten valtiovarainvaliokuntaan.

Valiokunta merkitsi saapuneeksi valtiovarainvaliokunnan kannanoton: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan.

Valiokunta päätti lähettää erikoisvaliokunnan kannanoton tiedoksi valtioneuvostolle.

9. Valtioneuvoston kirjelmä komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi seurantakehyksestä selviytymiskykyisiä Euroopan metsiä varten

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 4/2024 vp

Valiokunnan lausunto MmVL 2/2024 vp
Valiokunnan lausunto YmVL 3/2024 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 6/2024 vp
Asiantuntijalausunto U 4/2024 vp SuV 22.03.2024 Metsäteollisuus ry Asiantuntijalausunto A 9

Talousvaliokunnan lausunto TaVL 6/2024 vp on saapunut valiokuntaan.

Ympäristövaliokunnan lausunto YmVL 3/2024 vp on saapunut valiokuntaan.

Puheenvuoron käyttivät ed. Furuholm ja Kulmuni.

Valiokunta keskusteli asiantuntijasuunnitelmasta. Päätetään pyytää kirjallinen lausunto: maa- ja metsätalousministeriö ja Ilmastopaneeli.

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- Metsäteollisuus ry, liite

10. Valtioneuvoston selvitys: Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024-2029

Valtioneuvoston E-selvitys E 58/2023 vp

Valiokunnan lausunto YmVL 1/2024 vp
Valiokunnan lausunto SiVL 2/2024 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 5/2024 vp
Valiokunnan lausunto LiVL 4/2024 vp
Valiokunnan lausunto LaVL 5/2024 vp
Valiokunnan lausunto PuVL 3/2024 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 3/2024 vp
Valiokunnan lausunto TyVL 1/2024 vp

Lakivaliokunnan lausunto LaVL 5/2024 vp on saapunut valiokuntaan.

Puolustusvaliokunnan lausunto PuVL 3/2024 vp on saapunut valiokuntaan.

Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto MmVL 3/2024 vp on saapunut valiokuntaan.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan lausunto TyVL 1/2024 vp on saapunut valiokuntaan.

11. Valtioneuvoston selvitys: Komission viisi uutta aloitetta taloudellisen turvallisuuden parantamiseksi

Valtioneuvoston E-selvitys E 6/2024 vp

Merkittiin saapuneeksi puolustusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

12. Valtioneuvoston selvitys eduskunnalle vireillä olevista valtiosopimusneuvotteluista

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 48/2023 vp

Asia on saapunut suureen valiokuntaan tiedoksi.

13. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle yhteisen kumppanuussopimuksen rahastojen ja Euroopan globalisaatiorahaston sääntelystä sekä koheesiopolitiikan uudistamisesta ohjelmakaudelle 2021−2027 annetuista komission ehdotuksista (koheesiopolitiikan asetuspaketti)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 78/2018 vp
- Valiokunnan lausunto TaVL 57/2018 vp
- Valiokunnan lausunto HaVL 30/2018 vp
- Valiokunnan lausunto MmVL 19/2018 vp
- Valiokunnan lausunto VaVL 12/2018 vp
- U-jatkokirjelmä UJ 4/2024 vp

Hallintovaliokunnan lausunto HaVL 5/2024 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 31/2024 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

14. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan unionin ja Libanonin välisen Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) ja Libanonin rikosoikeudellisesta yhteistyöstä vastaavien toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä koskevan sopimuksen neuvottelemisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 12/2024 vp
- Valiokunnan lausunto LaVL 7/2024 vp

Lakivaliokunnan lausunto LaVL 7/2024 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 32/2024 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

15. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi vähimmäissäännöistä laittomassa maahantulossa unioniin, kauttakulussa unionin kautta ja unionin alueella oleskelussa avustamisen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä neuvoston direktiivin 2002/90/EY ja neuvoston puitepäätöksen 2002/946/YOS korvaamisesta COM(2023) 755 final

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 1/2024 vp

Valiokunnan lausunto HaVL 4/2024 vp
Valiokunnan lausunto LaVL 4/2024 vp

Lakivaliokunnan lausunto LaVL 4/2024 vp on saapunut valiokuntaan.

Ed. Furuhom esitti ed. Ohisalon kannattamana, että suuri valiokunta hyväksyisi seuraavan eduskunnan kannan: "Suuri valiokunta yhtyy muilta osin erikoisvaliokuntien lausuntojen mukaisesti valtioneuvoston kantaan, mutta korostaa, että ehdotuksen jatkovalmisteluissa tulisi säädöstekstin tasolla turvata, etteivät kriminalisoinnit ulotu esimerkiksi pelastamiseen ja auttamiseen osallistuviin, paperittomia auttaviin ja kohtaaviin tai paperittomille oikeudellista neuvontaa ja oikeusapua antaviin toimijoihin. Tällainen toiminta on ehdotettua selkeämmin rajattava soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi jatkovalmisteluissa tulisi kiinnittää esitettyä kattavammin huomiota perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen ja ihmissalakuljetuksen juurisyihin. Ihmissalakuljetuksen ehkäisy edellyttää rikosoikeudellisten toimien ohella puuttumista ilmiön juurisyihin sekä turvallisten ja laillisten reittien edistämistä unionin alueelle." Puheenvuoron käytti myös ed. Guzenina.

Pohjaesitys hyväksyttiin äänin 16-7 (tyhjiä-).

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 33/2024 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokuntien lausuntojen mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

16. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi muovipellettien hävikkien estämisestä mikromuovisaasteen vähentämiseksi (muovipellettiasetus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 2/2024 vp

Valiokunnan lausunto YmVL 2/2024 vp

Ympäristövaliokunnan lausunto YmVL 2/2024 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 34/2024 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

17. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan unionin ja Bosnia-Hertsegovinan välisen Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) ja Bosnia-Hertsegovinan rikosoikeudellisesta yhteistyöstä vastaavien toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä koskevan sopimuksen neuvottelemisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 11/2024 vp

Valiokunnan lausunto LaVL 6/2024 vp

Lakivaliokunnan lausunto LaVL 6/2024 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 35/2024 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

18. Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus muutoksiksi yhteisen maatalouspolitiikan asetuksiin (EU) 2021/2115 ja (EU) 2021/2116

Valtioneuvoston E-selvitys E 16/2024 vp A 18

Liiteasiakirja Komission asetusehdotus muutoksiksi yhteisen maatalouspolitiikan asetuksiin

Asia on saapunut eduskuntaan.

Todettiin, että asia on luonteeltaan perustuslain 96 §:n mukainen asia, joka on tuotu sen kiireellisyyden vuoksi eduskuntaan E-kirjeellä. Valiokunta pitää toimintatapaa perusteltuna.

Valiokunta päätti pyytää maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunnon.

Valiokunta merkitsi saapuneeksi maa- ja metsätalousvaliokunnan kannanoton: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan korostaen kansallisten olosuhteiden huomioon ottamista ja joustavuuden lisäämistä yhteisen maatalouspolitiikan toimeenpanossa. Komission ehdotus ehdollisuuden hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten yksinkertaistamisesta lisää mahdollisuuksia ottaa huomioon kansalliset erityisolosuhteet ja -tilanteet vaarantamatta kuitenkaan ehdollisuuden vaatimusten tavoitteita. Valiokunta painottaa tarvetta jatkaa viljelijöiden hallinnollisen taakan purkamista, maatalouden tukien ohjaamista ruoantuotantoon ja elintarvikeketjun arvonlisän oikeudenmukaisemman jakautumisen tavoittelua ympäristö- ja ilmastotavoitteet huomioon ottaen. Komission ehdotus ei saa johtaa kilpailuetuun niille maille, jotka eivät noudata ympäristövaatimuksia. Eduskunnalle tulee jatkossa varata riittävä aika asian käsittelyyn.

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Sari Essayah

avustajinaan:
Erityisasiantuntija Kari Valonen, Suomen pysyvä edustusto Euroopan unionissa
Kalatalousneuvos Risto Lampinen, maa- ja metsätalousministeriö
Neuvotteleva virkamies Juha Palonen, maa- ja metsätalousministeriö

Puheenvuoron käyttivät ed. Ohisalo, Furuholm, Elomaa ja Kurvinen. Ministeri Essayah vastasi puheenvuoroihin.

Ed. Ohisalo esitti ed. Furuholmin kannattamana, että suuri valiokunta hyväksyisi seuraavan eduskunnan kannan: "Valtioneuvoston on edistettävä asiassa EU-tasolla seuraavia neuvottelutavoitteita. Suuri valiokunta katsoo, että tavoite viljelijöiden toimeentulon parantamisesta on ehdottoman kannatettava. Nyt komission valitsema linja ja keino on väärä. Suomen täytyisi osaltaan tukea aidosti kestävämpää ja kannattavampaa maataloutta. Maatalouden kannattavuuden parantamisessa tärkeintä olisi varmistaa maataloustuottajille reilumpi osuus koko ruokaketjun tuottamista tuloista ja muuttaa maatalouspolitiikan tukien jakoa tasaisemmaksi viljelijöiden välillä. Komission esityksen hyödyt jäävät erittäin epä-

selviksi, ja samalla esitys tuo mukanaan merkittäviä riskejä ympäristönsuojelun ja luonnonhoidon osalta. Esityksellä sallittaisiin suorien tukien ympäristövaatimusten heikentäminen. Ympäristövaikutuksia ei ole lainkaan arvioitu, vaikka kyse on olennaisesti maatalouden ympäristökestävyyteen vaikuttavista tekijöistä. Koko unionin mittakaavassa esitys voi johtaa ekologisten alojen merkittävään pienenemiseen. Samoin Suomessa on vaara, että jo entisestään pienet ekologiset alat hupenevat edelleen. Komission esitys ja valtioneuvoston kanta eivät tunnistama ekologisten kriisien vakavuutta. Yhtenä vaihtoehtona ympäristön suojelun osalta esityksessä mainitaan ympäristötoimien korvaaminen vapaaehtoisella järjestelmällä. Tällainen tarkoittaisi uuden rahan kohdentamista uusiin ympäristötoimiin. Ohjaavien mekanismien korvaamiseen vapaaehtoisuudella täytyy suhtautua kriittisesti, sillä rahan kohdentamisesta uusiin, vapaaehtoisiin ympäristötoimiin ei ole mitään varmuutta, eikä keskustelu esimerkiksi Suomessa anna syytä olettaa, että rahoituksen lisääminen olisi helppoa. Erittäin ongelmallista on myös komission esityksen aikataulu. Yhtäältä esitys annetaan tilanteessa, jossa lähestyvien eurovaalien luoma aikapaine pakottaa vain hyväksymään tai hylkäämään esityksen. Neuvotteluille ei ole aikaa. Toisaalta ongelmallista on myös se, että esitys annetaan jo kuluvan CAP-kauden alussa. Poukkoileva politiikka, jossa muutoksia ei odoteta edes kauden puoliväliin, tekee ennakoimisen ja tulevaisuuden suunnittelun viljelijöiden kannalta mahdottomaksi. Nopeasti muuttuva tukien ehdot ovat omiaan aiheuttamaan myös epätietoisuutta ja tietokatkoja, joiden vuoksi viljelijöiltä jää tukia hakematta ja saamatta. Viljelijän kannalta esitetyt muutokset eivät helpota maatalouden tukijärjestelmän monimutkaisuutta, vaikka ne samalla heikentävät ympäristön suojelua. Komission esityksen yksityiskohdat ovat myös vaarassa asettaa viljelijöitä eriarvoiseen asemaan. Ruokavirasto huomauttaa, että lähes samankokoiset tilat, jotka sattuvat hyvin niukasti 10 ha rajan eri puolille, saavat osakseen aivan eri tilanteen. Rajan alle yltävä tila on vapautettu esimerkiksi suojakaistavaatimuksen rikkeistä, kun taas juuri rajan ylittävä tila saa täysimääräisesti osakseen ehdollisuuden seuraamukset, vaikka kyse on luonnon kannalta yhtä haitallisesta vaikutuksesta. Komission esitys myös lisää hallinnollista työtä ja esimerkiksi Suomessa Ruokaviraston resurssit tukien käsittelyyn ja neuvontaan ovat jo valmiiksi ohuet."

Pohjaesitys hyväksyttiin äänin 19-3 (tyhjiä -).

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 36/2024 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan kannanoton mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

19. Euroopan unionin neuvoston kokous 26.2.2024 (Maatalous- ja kalastusneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 6/2024 vp

EUN-raportti Maatalous- ja kalastusneuvoston 26.2.2024 neuvostoraportti A 19

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Sari Essayah

avustajinaan:
Erityisasiantuntija Kari Valonen, Suomen pysyvä edustusto Euroopan unionissa

Kalatalousneuvos Risto Lampinen, maa- ja metsätalousministeriö
Neuvotteleva virkamies Juha Palonen, maa- ja metsätalousministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

20. Epävirallinen kalastusministerien kokous 24.-25.3.2024

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 19/2024 vp A 20

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Sari Essayah

avustajinaan:
Erityisasiantuntija Kari Valonen, Suomen pysyvä edustusto Euroopan unionissa
Kalatalousneuvos Risto Lampinen, maa- ja metsätalousministeriö
Neuvotteleva virkamies Juha Palonen, maa- ja metsätalousministeriö

Ministeri Essayah esitteli kokouksen aiheen:-EU:n kalastuksen ja vesiviljelyn tulevaisuus.
Keskustelua ei käyty.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

21. Euroopan unionin neuvoston kokous 26.3.2024 (Maatalous- ja kalastusneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 20/2024 vp A 21

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Sari Essayah

avustajinaan:
Erityisasiantuntija Kari Valonen, Suomen pysyvä edustusto Euroopan unionissa
Kalatalousneuvos Risto Lampinen, maa- ja metsätalousministeriö
Neuvotteleva virkamies Juha Palonen, maa- ja metsätalousministeriö

Ministeri Essayah esitteli kokouksen asialistan. Keskustelua ei käyty.

Esityslista:

- A-kohtien hyväksyminen

- Nopeat ja rakenteelliset ratkaisut vallitsevassa maatalousalan kriisitilanteessa: komission tekemien päätösten jatkotoimet/seuranta (E 16/2024 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (Maatalous- ja kalastusneuvosto 26.3.2024 EUN 20/2024 vp) asialistalla.

Todettiin, että valiokunta hyväksyi asiassa eduskunnan kannan 18 §:ssä.

- Markkinatilanne erityisesti Ukrainaan kohdistetun hyökkäyksen jälkeen

- Muut asiat: a) Puheenjohtajavaltion järjestämien maatalouden ja YMP:n tulevaisuutta käsittelevien tapahtumien tulokset ja b) ”Call to Care for Animal Welfare” -kokouksen tulokset (Bryssel, 29. tammikuuta 2024)

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

22. Euroopan unionin neuvoston kokous 18.12.2023 (Ympäristöneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 97/2023 vp

EUN-raportti Ympäristöneuvosto 18.12.2023 A 22

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Kai Mykkänen

avustajinaan:
kansainvälisten asiain neuvos Liisi Klobut
ympäristöneuvos Merja Saarnilehto
neuvotteleva virkamies Sirje Sten
ympäristöministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

23. Ympäristöministerien epävirallinen kokous 15.-16.1.2024

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 100/2023 vp

EUN-raportti Ympäristöministerien epävirallinen kokous 15.-16.1.2024; raportti A 23

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Kai Mykkänen

avustajinaan:
kansainvälisten asiain neuvos Liisi Klobut
ympäristöneuvos Merja Saarnilehto
neuvotteleva virkamies Sirje Sten
ympäristöministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

24. Euroopan unionin neuvoston kokous 25.3.2024 (Ympäristöneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 21/2024 vp A 24

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Kai Mykkänen

avustajinaan:
kansainvälisten asiain neuvos Liisi Klobut
ympäristöneuvos Merja Saarnilehto
neuvotteleva virkamies Sirje Sten
ympäristöministeriö

Ministeri Mykkänen esitteli neuvoston kokouksen asiat ml. A-kohtana mahdollisesti olevan asian ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta (U 76//2022 vp). Puheenvuoron käyttivät 1. varapuheenjohtaja Huhtasaari sekä ed. Ohisalo, Furuholm, Kulmuni, Keskisarja, Hopsu, Harakka ja Marttila. Ministeri Mykkänen vastasi puheenvuoroihin.

Esityslista:

- A-kohtien hyväksyminen

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta (U 76/2022 vp)

Keskustelun aikana 1. varapuheenjohtaja Huhtasaari esitteli pohjaesityksen eduskunnan kannaksi: "Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston suuren valiokunnan kokouksessa suullisesti täsmentämään toimintalinjaan äänestää ennallistamisasetusta vastaan."

Ed. Ohisalo ehdotti ed. Furuholmin kannattamana, että suuri valiokunta hyväksyisi asiassa seuraavan eduskunnan kannan: "Suuri valiokunta toteaa, että ennallistamisasetuksella on

keskeinen merkitys Suomen ja EU:n luonto-ja ilmastotavoitteiden saavuttamiselle, kuivuuden, metsäpalojen ja tulvien ehkäisemiselle sekä pitkän aikavälin ruokaturvalle ja maanviljelijöiden toimeentulolle, ja katsoo, että ennallistamisasetus on Suomen tavoitteiden mukainen ja kannattaa näin ollen asetuksen hyväksymistä."

Ed. Guzenina ehdotti ed. Marttilan kannattamana, että suuri valiokunta hyväksyisi asiassa seuraavan eduskunnan kannan: "Ennallistamisasetuksessa annettavaa EU-tason sääntelyä tarvitaan, jotta luontokato pysäytetään ja luonnon tilan heikkenevä kehityssuunta käännetään. Ennallistamisasetukseen liittyviä Suomen huolia on huomioitu Marinin hallituskauden vaikutustyön tuloksena, ja lisäksi esitys on muuttunut Suomen tavoitteiden mukaisesti Euroopan parlamentissa. Esitykseen on saavutettu joustoja liittyen luontotyyppien ennallistamiseen sekä heikentämiskieltoon, kaupunkiympäristöjä koskeviin tavoitteisiin ja turvepeltojen ennallistamiseen. Koska ennallistamisasetukseen liittyy erittäin tärkeitä EU-tason luonto- ja ilmastotavoitteita, Suomen tulee äänestää ennallistamisasetuksen puolesta nyt neuvostossa."

Puheenjohtajan esityksestä päätettiin ensin äänestää ed. Guzeninan ehdotuksesta ed. Ohisalon esitystä vastaan. Äänestyksen päätyttyä 5-3 (16 tyhjää) äänestettiin Guzeninan ehdotuksesta pohjaehdotusta vastaan.

Pohjaesitys hyväksyttiin äänin 16-5 (tyhjiä 3).

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 37/2024 vp: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston suuren valiokunnan kokouksessa suullisesti täsmentämään toimintalinjaan äänestää ennallistamisasetusta vastaan.

- Direktiivi jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta, periaatekeskustelu (U 67/2023 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (Ympäristöneuvosto 25.3.2024 EUN 21/2024 vp) asialistalla.

- Asetus muovipellettihävikin estämisestä mikromuovisaasteen vähentämiseksi, periaatekeskustelu (U2/2024 vp)

Todettiin, että suuri valiokunta hyväksyi asiassa eduskunnan kannan edellä päiväjärjestyksen 16 §:ssä.

- Tiedonanto Euroopan vuoden 2040 ilmastotavoitteesta, keskustelu (E 10/2024 vp)

Todettiin, että asian käsittely on eduskunnassa kesken.

-Muut asiat

a) Asetus seurantakehyksen perustamisesta selviytymiskykyisiä Euroopan metsiä varten (U 4/2024 vp)

Todetiin, että asian käsittely on eduskunnassa kesken.

b) Tiedonanto ilmastoriskien hallinnasta

c) Kertomus kahdeksannesta ympäristöalan toimintaohjelmasta: väliarviointi

d) Yhteenveto puheenjohtajavaltion järjestämistä korkean tason tapahtumista

e) Kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat: tilannekatsaus

f) Yhteenvedot tärkeimmistä viimeaikaisista kansainvälisistä kokouksista i) Muuttavien luonnonvaraisten eläinten suojelemisesta tehdyn yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssin 14. kokous (COP 14) (Samarkand Uzbekistan, 12.–17. helmikuuta 2024) ii) YK:n ympäristökokouksen kuudes istunto (UNEA-6) (Nairobi Kenia, 26. helmikuuta – 1. maaliskuuta 2024)

g) Monenvälisten ympäristösopimusten ratifiointi – kiireelliset toimet tarpeen

h) Vuotuista poliittista vuoropuhelua koskeva Karlovy Varyn julistus ja tarve vahvistaa oikeudenmukaista siirtymää alueilla, joihin hiilestä irtautuminen vaikuttaa

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

25. Muut asiat

Työjaoston kokous:

-Ke 3.4.2024 klo 8.30 työjaoston kokous (Teams). Työjaostossa käydään keskustelua suuren valiokunnan lausuntoluonnoksen sisällöstä asiassa E 58/2024 vp Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024-2029. Keskustelua jatketaan ja asian valmistava keskustelu käydään suuren valiokunnan kokouksessa pe 5.4.2024.

Matkat:

- LXXI COSAC, Bryssel, 24-26.3.2024. Delegaatio: pj. Autto, ed. Harakka, Kokko, Löfström ja Polvinen.

Tapaamiset:

- Tapaaminen Tšekin EU-asioiden ministeri Mr Martin Dvořákin kanssa ke 17.4.2024 klo 10.30-11.30. Tapaamisen kieli englanti. Ilmoittautuneet pj. Autto, 1. vpj. Huhtasaari, ed. Kokko ja ed. Sirén. Ilmoittautumiset: suuri.valiokunta@eduskunta.fi

Vierailut: - to 11.4.2024 klo 18-21 ministeri Adlercreutzin tapaaminen (ilmoittautuminen hyväksymällä kalenterimerkintä).

SuV Nuorten Parlamentti:

- pe 12.4.2024 klo 10.00-10.45, VaV:n kokoushuone, päätalo. Aihe: EU:n laajentuminen, alustaja tutkija Tyyne Karjalainen, UPI. Osallistujat: pj. Autto, 1. vpj. Huhtasaari. Osallistumista pyydetään erityisesti suurimmilta ryhmiltä.

26. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 3.4.2024 klo 13.00, SuV:n kokoushuone

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Anna Sorto